

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 77

(2007–2008)

Om lov om endringer i folketrygdloven og lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg

Tilråding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 27. juni 2008, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Stoltenberg II)

1 Sammendrag

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i:

- lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
- lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

Endringene gjelder økning av minsteytelsene i rehabiliteringspenger, attføringspenger, tidsbegrenset uførestønad, og minsteytelsene til unge uføre, økning av overgangsstønad til enslige forsørgere og økning av satsene for supplerende stønad til personer med kort botid i Norge.

Forslagene vil ha økonomiske konsekvenser.

2 Bakgrunn

Grunnbeløpet (G) er etter årets trygdeforhandlinger foreslått økt fra 66 812 kroner til 70 256 kroner fra 1. mai 2008. Etter gjeldende retningslinjer skulle G vært økt til 70 934 kroner fra 1. mai. Det nye grunnbeløpet anslås å medføre en innsparing i utgiftene på 1 948 mill. kroner i forhold til om G hadde blitt regulert etter retningslinjene. Det er videre foreslått å øke den ordinære satsen for særtillegget for alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon fra

79,33 pst. av G til 94 pst. av G, og en opptrapping til 97 pst. av G i 2009 og til 100 pst. av G i 2010. Heving av særtillegget (normal sats) til 94 pst. av G anslås å ha en merutgift på 1 340 mill. kroner, slik at netto innsparing anslås til 608 mill. kroner. Det var enighet i trygdedrøftingene om at det øvrige etterslepet skulle tilbakeføres til de øvrige G-regulerte stønadsordningene i folketrygden.

3 Gjeldende rett

Rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad ytes med 66 prosent av beregningsgrunnlaget, som fastsettes ut fra vedkommenes pensjonsgivende inntekt i året før inntekts-/arbeidsevnen ble nedsatt med minst halvparten eller ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste årene før samme tidspunkt dersom dette gir et høyere grunnlag. Minste årlige ytelse skal likevel være 1,8G jf. folketrygdloven §§ 10–10 annet ledd, 11–11 annet ledd og 12–13 nr. 1 annet ledd. For medlem som får arbeidsevnen nedsatt før fylte 26 år pga. en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minsteytelsen 2,4G jf. §§ 10-10, tredje ledd, 11-11 tredje ledd og 12-13 tredje ledd.

Overgangsstønad til enslig mor eller far er 1,85G jf. § 15–7.

Ordningen med supplerende stønad til perso-

ner med kort botid i Norge ble innført fra 1. januar 2006 for å sikre personer over 67 år med liten eller ingen pensjon fra folketrygden en samlet inntekt svarende til minstepensjon. Ytelsene fra ordningen prøves mot inntekt og også mot formue, og det er et vilkår at stønadsmottaker er bosatt i Norge. Detaljene i ordningen går fram av Ot.prp. nr. 14 (2004–2005). Garantinivået i ordningen etter § 5 i loven om supplerende stønad svarer til minstepensjon, med unntak av at regelen i folketrygden om dobbelt særtillegg til en pensjonist som forsørger ektefelle over 60 år ikke er inkorporert i ordningen. Det er dermed tre satser for supplerende stønad:

- 1,7933 G for enslige
- 2,2933 G for en stønadstaker med ektefelle under 67 år
- 1,6433 G for hver av ektefellene når begge har fylt 67 år.

Med ektefeller menes også samboere mv. (se § 2 andre ledd i loven).

4 Departementets vurderinger og forslag

Å heve minsteytelsene i de midlertidige helserelaterte ytelsene og nivået på overgangsstønad til enslige forsørgere vil være et viktig bidrag i Regjeringens fattigdomsbekjempelse. Ettersom en del av dem som i dag mottar minsteytelser eller ytelser like over minstenivået får tillegg i form av økonomisk sosialhjelp, vil det å heve minsteytelsene dessuten kunne bidra til mindre kostbar dobbeltbehandling. En del vil da ikke lenger trenge slike tillegg. En økning i ytelsesnivået, samt en økning i minsteytelsene vil gi et økonomisk løft for stønadsmottakere som befinner seg i denne gruppen. I tillegg vil hevingen kunne bidra til å redusere kommunenes utgifter til økonomisk sosialhjelp. Det er ikke vurdert hvor mye kommunene vil spare ved denne økningen i minsteytelsene.

Departementet ser det som vesentlig at minsteytelsene i de midlertidige helserelaterte ytelsene og overgangsstønad til enslige forsørgere er på samme nivå. Departementet foreslår derfor at disse heves til 1,97G. I forbindelse med trygdeoppgjøret for 2008 er det foreslått en opptrappingsplan med sikte på å øke minstepensjonen for enslige til 2G. Videre er kvalifiseringsstønad og introduksjonsstønad for nyankomne innvandrere 2G. Regjeringen har som siktemål at overgangsstønad for enslige forsørgere og minsteytelsene for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad skal heves til 2G.

Ytelsen til unge uføre som mottar uførepensjon ble økt i forbindelse med trygdeoppgjøret. Det kan derfor være rimelig at også minsteytelsen til unge uføre på helserelaterte korttidsytelser økes.

Loven om supplerende stønad til personer med kort botid i Norge gir i dag tre ulike minsteytelser. Disse satsene tilsvare minstepensjonsytelsene i folketrygden, og avhenger av sivilstatus og ektefelles alder. Det framgår klart av forarbeidene at garantinivået for supplerende stønad skal tilsvare minstepensjonen i folketrygden. Økningen i særtilleggssatsene fra 1. mai 2008 gjør det naturlig å øke satsene for supplerende stønad tilsvarende, slik at garantinivået i ordningen fortsatt vil svare til minstepensjon. Dette tilsier at satsene ovenfor endres til henholdsvis 1,94, 2,44 og 1,79G. Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår at § 5 første ledd i lov om supplerende stønad endres i tråd med dette. Det vises til lovforslaget.

Departementet foreslår derfor at innsparingen på 608 mill. kroner benyttes til å øke minsteytelsen for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad fra 1,8 til 1,97G. Departementet foreslår videre at minsteytelsen for unge uføre som mottar rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad økes fra 2,4 til 2,44G. Departementet foreslår dessuten at overgangsstønad til enslige forsørgere økes til 1,97G. Satsene for supplerende stønad økes og følger samme opptrappingsplan som særtillegget for alders-, uføre- og etterlattepensjon i perioden 2008–2010. Dette innebærer en økning i satsene pr. 1. mai 2008 for supplerende stønad fra 1,7933G til 1,94G for enslige, fra 2,2933G til 2,44G for personer med ektefelle under 67 år og fra 1,6433 G til 1,79G for hver av ektefellene når begge har fylt 67 år.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innsparingen netto ved å underregulere G fra 1. mai 2008 og øke den ordinære satsen for særtillegget for alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon, er beregnet til 608 mill. kroner. Kostnadene ved forslagene om å øke minsteytelsene i de helserelaterte midlertidige ytelsene, økning av overgangsstønad til enslige forsørgere og økning av satsene for supplerende stønad til personer med kort botid i Norge beløper seg til om lag 609 mill. kroner. Det vises til tabell 3.1 i St.prp. nr. 74 (2007–2008) for hvordan dette fordeler seg på de ulike ytelsene.

Årets trygdeoppgjør medfører at det skal foretas etterbetalinger av en hel rekke ytelser. Arbeids-

og velferdsetaten vil gi nærmere informasjon om forventet tidspunkt for oppjustering og når etterbetaling vil kunne skje.

6 Merknader til de enkelte paragrafer

Til endringene i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd

Til § 10–10 annet ledd

Den minste årlige ytelsen heves til 1,97 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Til § 10–10 tredje ledd første punktum

Den minste årlige ytelsen for unge uføre heves til 2,44G.

Til § 11–11 annet ledd

Den minste årlige ytelsen heves til 1,97 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Til § 11–11 tredje ledd første punktum

Den minste årlige ytelsen for unge uføre heves til 2,44G.

Til § 12–13 nr.1 annet ledd

Den minste årlige ytelsen heves til 1,97 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Til § 15–7

Den minste årlige ytelsen heves til 1,97 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Til endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg

Til § 5 første ledd

Full supplerande stønad heves til 1,94 ganger grunnbeløpet for einslege stønadstakere, 2,44 ganger grunnbeløpet for personer med ektefelle under 67 år og 1,79 ganger grunnbeløpet for hver av ektefellene når begge har fylt 67 år.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om folketrygd og lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i folketrygdloven og lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i folketrygdloven og lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 10–10 annet ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 1,97 ganger grunnbeløpet.

§ 10–10 tredje ledd første punktum skal lyde:

For et medlem som får nedsatt arbeidsevnen før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minsteytelsen 2,44 ganger grunnbeløpet.

§ 11–11 annet ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 1,97 ganger grunnbeløpet.

§ 11–11 tredje ledd første punktum skal lyde:

For et medlem som får nedsatt arbeidsevnen før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minste årlige ytelse 2,44 ganger grunnbeløpet.

§ 12–13 nr.1 annet ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 1,97 ganger grunnbeløpet.

§ 15–7 skal lyde:

Årlig overgangsstonad utgjør 1,97 ganger grunnbeløpet.

II

I lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg skal § 5 første ledd lyde:

Full supplerande stønad skal vere

- a) 1,94 gonger grunnbeløpet for einslege stønadstakarar
- b) 2,44 gonger grunnbeløpet for personar med ektemake under 67 år
- c) 1,79 gonger grunnbeløpet for kvar av ektemakane når begge har fylt 67 år.

III

Loven her trer i kraft straks og gis virkning fra 1. mai 2008.